

DRAUGAS
VIENINTĖS TAUTINĖS
IR TIKYBINĖS MINTIES
LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
AMERIKOJE.

DRAUGAS

DRAUGAS
THE MOST INFLUENTIAL
LITHUANIAN DAILY IN
AMERICA.

LITHUANIAN DAILY FRIEND

No. 292. Kaina 3c. "Draugas" 2334 So. Oakley Avenue, Chicago, Illinois. PENKTADIENIS, GRUODIS-DECEMBER 11 D., 1936. Telefonas: Canal 7790. Administratoriaus: CANal 2821 METAI-VOL. XX

ANGLIJOS KARALIUS APLEIDO SOSTĄ

Naujas karalius bus jo brolis, Yorko princas

LONDONAS, gr. 10. — Pasibaigė krizė Anglijoje. Anglijos karalius Eduardas VIII, 42 m. amž., išsižadėjo sosto.

Rytoj Anglija susilaukia naujo karaliaus. Juo bus Eduardo brolis, Yorko princas, kurs ikišiol buvo sosto įpėdinis.

Atstovų (parlamento) ir lordų rūmuose šiandien buvo skaitomas karaliaus Eduardo trumpas pranešimas apie jo abdikaciją (pasitraukimą iš sosto).

Karalius pažymi, kad jis elgiasi giliai apgalvojęs, kas yra nadingiausia valstybės ir jo paties gerovei, jei jo planai nesuderinami su sosto.

Pabrėžia, kad apleidžiamą

sostą tuojau užimtų jo brolis sosto įpėdinis Yorko princas Albertas.

Karalius Eduardas apleido sostą dėl pasiryžimo vesti amerikietę Mrs. Wallis Simpson.

Kalbama kad Eduardas apleis Angliją ir įsigyvens kur svetur.

Atstovų rūmuose išaiškinta, kad iš pradžių karalius Eduardas buvo ryžęs vesti amerikietę ir paskelbti ją karaliete. Ministeriams griežtai pasipriešinus, jis neišsižadėjo amerikietės, bet sosto.

Karalius Eduardas buvo judrus ir populiarus miniose. Darbininkai jį apgaili, nes jis nebuvo ministerių koks įrankis.

KAS SIŪLOMA ISPANIJAI, KAD NUTRAUKTI KARĄ

LONDONAS, gr. 10. — Anglija sugalvoja ir su Prancūzija nusprendė imtis žygių, kad sustabdytų karą Ispanijoje. Šios abi valstybės talkon pasikvietė Vokietiją, Italiją, Portugaliją ir sov. Rusiją. Maskva pirmutinę pasisakė už sumanymą.

Anglijos vadovaujamos šios valstybės planuoja kreiptis į Ispanijos nacionalistų ir radikalų vadovybes, kad jos sutiktų daryti paliaubas ir nutrauktų karo vedimą. Kai tas bus atsiekta, bus paskelbti taikos planai.

Taikos grąžinimui yra sumanymas prarasti plebiscitą Ispanijoje, kad gyventojų daugumas pasisakytų, ar jie nori nacionalistų, ar radikalų režimo.

Iki įvyksiant šiam plebiscitui, nacionalistai ir radikalai gali valdyti skyrium šiandien valdomus šalies plotus. Po pravesto plebiscito viena, ar kita pusė turės pasiduoti.

Kaip teisingai prarasti plebiscitą, tai didžiausias galvosūkis. Šis darbas turi būti atliktas Europos valstybių kontrolėje. Būtų reikalinga svetimų valstybių kariuomenė.

Anglijos vyriausybė randa, kad tik tuo būdu yra galima Ispanijai grąžinti tvarką ir visai Europai ramybę. Anglija pareiškia, kad T. Sąjungos taryba nieko negali gelbėti Ispanijai.

Savo keliu tarptautinis komitetas ieško priemonių, kaip

ir kokių būdu uždraudus svetimų šalių savanorių siuntimą Ispanijon.

Atrodo, kad Ispanijoje karą sustabdyti sumanymas yra Prancūzijos socialistų vyriausybės ir Maskvos planas. Prancūzijos radikalai ir Maskva daugiausia remia Ispanijos radikalus. Kadangi numatomas radikalų visišką pralaimėjimas, Prancūzijos radikalai su Maskva griebiasi priemonių, kad kokių nors būdu gelbėjus Ispanijos radikalus. Juk tas aišku kaip veidrodyje.

Reikia laukti, kad Ispanijos nacionalistai atmes karo nutraukimo ir plebiscito, sumanymus. Radikalai turi pasiūlyti, arba išsinešinti. Su komunistais ir anarhistais taika neįmanoma.

ŽENEVA, gr. 10. — Susirinko posėdin T. Sąjungos taryba svarstyti Ispanijos klausimą. Ispanijos radikalai iškelia kaltinimus prieš Vokietiją, Italiją ir Portugaliją. Sako tos valstybės remiančios nacionalistus. Radikalai tyli apie tuos visus, kurie juos remia.

T. Sąjungos taryba griežtai priešinasi Anglijos ir Prancūzijos žygiams, kad nutrauktų karą Ispanijoje. Girdi, tuo būdu norima trukdyti tarybos darbą tuo pačiu klausimu.

Chicagoj šiemet žymiai sumažėjo kokliusas.

**DIENRAŠČIO "DRAUGO" METINIS KONCERTAS
IR BALIUS BUS 1937 M. SEKMADIENĮ, SAUSIO
31 D., LIETUVIŲ AUDITORIJOJ. JO PRADŽIA
5 VAL. PO PIETŲ.**

NAUJAS ANGLIJOS MONARCHAS

Naujas karalius, Albertas I (o gal Jurgis VI.) buvęs ikišiol Yorko princas ir sosto įpėdinis. Jis užima pasišalinusio savo brolio karaliaus Eduardo vietą. (Acme Photo.)

VYKSTA KRUVINI MŪŠIAI UŽ MADRIDĄ

TOLEDO, Ispanija, gr. 10. — Nacionalistų vadovybė praneša, kad vyksta kruvinieji mūšiai ruožo tarp Universitetito miesto Madride ir Casa del Campo. Kulkosvaidžiai be paliovos trata Manzaneros paupiu.

Nacionalistų septyniolika lėktuvų šiandien ten bombardavo radikalų pozicijas.

VIENUOLĖS IŠVYKO SERGANČIUOSIUS SLAUGYTI

BUSSUM, OLANDIJA. — Šv. Pranciškaus Ksaverio kongregacijos 10 vienuolių išvyko Norvegijon slaugyti sergančiųjų.

Norvegija turi apie 2,725,000 gyventojų, kurių tarpe yra tik apie 4,000 katalikų.

IR VĖL ŠAUKIASI KOLONIJŲ

BERLYNAS, gr. 10. Vokietijos valdininkai vieni paskui kad pakartoja reikalavimą, kad Vokietijai būtų grąžintos kolonijos.

Jie sako, kad Vokietijoje ir centrinėje Europoje gyventojų skaičius tirštėja ir gyvenimas darosi nepakenčiamas.

Be to, sako jie, Vokietijai būtina reikalingos užsienų rinkos.

IR SENATAS PRATĘSĖ PIRKIMO MOKESČIUS

SPRINGFIELD, Ill., gr. 10. — Valstybės senatas šiandien taip pat pratęsė keturiems mėnesiams 3c. pirkimo mokesčius. Žemesnieji rūmai tai padarė ankščiau.

Valstybės legislatura nutraukė savo specialę sesiją.

1937 m. susirinks nauja legislatura.

GALUTINI PEREITŲ RINKIMŲ DAVINIAI

WASHINGTON, gr. 10. — Paskelbti galutiniai, bet ne oficialūs, pereitų prezidentinių rinkimų balsų daviniai.

Už prez. Rooseveltą paduota balsų 27,751,612; už gub. Landoną — 16,681,913; Lemke — 891,858; soc. Thomas — 187,342; komun. Browder — 80,181. Apie 150,000 balsų pripažinta niekiniais.

Iš viso paduota 45,812,155 balsai.

PENKI AŠTRIAI NUBAUSTI UŽ PLĖŠIKAVIMĄ

Teisėjas McKinley vakar nubaudė kalėti 14 metų iki gyvos galvos penkis vaikėzus už plėšikavimus. Jie prisipažino.

Nubaustųjų jauniausias yra 14 m. amž., o seniausias 19 m. amž.

PLATINKITE "DRAUGĄ"

REIKALINGA, KAD VALSTYBĖS REMTŲ RELIGINĖS MOKYKLAS

RICHMOND, Va. — Nashvillės vyskupijos vyskupas W. L. Adrian kalbėjo Kolegijų ir Antrinių Mokyklų pietinės sąjungos 400 atstovų metiniam suvažiavime. Jo Ekscelencija kalbėjo apie šiandieninę švietimo sistemą šaly ir reikalavo, kad religinės (parapijų) mokyklos gautų paramos iš valstybių — iš piliečių sumokamų mokyklų išlaikymui mokesčių proporcingą dalį.

Vyskupas pabrėžė, kad šian dieninė šioj šaly mokyklinė sistema yra stačiai bedieviškas jaunimo švietimas ir auklėjimas. Be religijos negali būti tikrojo švietimo. Be religijos negalima į jaunimo širdis įdiegti, kaip jis turi gyventi, kaip turi būti doras ir jaustis laimingas.

Šios didelės spragos dalį užtaiso katalikų parapijinės mokyklos, kurios visą laiką išlaikomos pačių parapijiečių. Katalikai tokiu būdu vengdami vilkti dvigubą naštą. Jie moka mokesčius viešųjų mokyklų išlaikymui ir iš to moka mokyklų mokesčius. Ir priede turi dar išlaikyti savąsias religines mokyklas, kad jų vaikai būtų išauklėti ir išmoksintai krikščioniškai.

Vyskupas Adrian pabrėžė, kad tais laikais, kai šaliai buvo daroma konstitucija, nebuvė kitokių mokyklų, kaip tik vienos religinės ir apie kitokias neturėta galvoje. Pats prezidentas Jurgis Washingtonas savo istorinėje atsisveikinimo kalboje nurodė, kad šalies saugai butinai reikalingas religinis švietimas.

Tačiau tas užmiršta ir paneigta. Ir jei nenorima į viešąsias mokyklas įvesti religinių pamokų, valstybės privalo gelbėti parapijinėms mokykloms iš sumokamų viešosioms mokykloms mokesčių, pareiškė vyskupas. Tuo būdu būtų panaikinta katalikams dviguba mokesčių našta.

Švietėjai nekatalikai didžiai susidomėjo šiuo klausimu. Jų dalis pritaria vyskupo reikalavimui.

MANILA, gr. 10. — Filipinų prezidentas Quezon paskelbė didžiosios nelaimės (katastrofos) stovį Cagayan upės slėnyje, kurį ištiko potvynis. Vyriausybė pasiuntė pagalbą nukentėjusiems.

Kap. V. Bilbao apskrido nukentėjusį slėnį ir praneša, kad tūkstančiai asmenų dingę. Jis sako, kad ikišiol negirdėtas toks baisus potvynis Ispanijos provincijoje. Vietomis upė išsiliejusi per dvi mylias abiem pusėm. Rasta keliosdešimtys žmonių lavonų.

AMERIKOS LAKŪNAI ISPANIJON

NEW YORK, gr. 10. — Seniau keli Amerikos lakūnai išvyko Ispanijon tarnauti radikalams, o dabar išvyko dar keturi.

Amerikos lakūnus ten mąšina radikalų siūlomas nepaprastai didelis atlyginimas. Ispanijos radikalai turi savo rankose valstybės aukso atsargas, kurias šiandien laisvai eikvoja.

ZINTAKO KLAUSIMAS NEIŠSPRĘSTAS

Cooko apskrities vyresniojo teismo buvusio klerko V. Zintako byla vakar pasibaigė be jokio nuosprendžio.

Prisieksieji teisėjai apie 40 valandų tarėsi ir negalėjo sutarti, ar kaltinamąjį bausti, ar išteisinti.

Teisėjas R. C. O'Connell paleido prisiekusius teisėjus.

INFLUENZA SIAUČIA VOKIETIJOJE

BERLYNAS, gr. 10. — Influenzos (gripo) epidemija ištiko kai kurias Vokietijos dalis.

Pačiam Berlyne ligoninės kupinos sergančiųjų, eilė mokyklų uždaryta.

KAUNAS. — Autobusų susisiekime tarp Kauno Marijampolės — Alytaus nuo ateinančių metų sausio 1 d. "Am- lit" bendrovė įrengs savo keturiuose autobusuose radiointuvus.

CHICAGO KARDINOLAS PARĖDĖ MELSTIS UŽ POPIEŽIŲ

POPIEŽIUS SVEIKESNIS, BET NEGALI VAIKSČIOTI

Jo Eminencija kardinolas Mundelein, Chicagos arkivyskupas, visos arkivyskupijos kunigams parėdė kasdien per laikomas Mišias specialiai melstis už Popiežių, o ateinančią sekmadienį paraginti tikinčiuosius, kad ir jie melstųsi už šventojo Tėvo pasveikimą.

Pranešta, kad kai kuriose bažnyčiose bus laikomos novelnos už Popiežių. Visų parapijų mokyklų vaikai bus paraginti specialiai melstis už šventąjį Tėvą.

Zinomis iš Vatikano, šventasis Tėvas yra sveikesnis, bet negali vaikščioti.

Joki lankytojai neleidžiami pas Popiežių, išėjus valstybinį sekretorių Jo Eminenciją Pacelli.

PASKELBĖ DIDŽIOSIOS NELAIMĖS STOVĮ

MANILA, gr. 10. — Filipinų prezidentas Quezon paskelbė didžiosios nelaimės (katastrofos) stovį Cagayan upės slėnyje, kurį ištiko potvynis. Vyriausybė pasiuntė pagalbą nukentėjusiems.

DAUG VYSKUPŲ DALYVAVO LOS ANGELES IŠKILMĖSE

LOS ANGELES, Cal., (korespondencija). — Šio gruodžio mėn. 3 d. formaliai įsteigta Los Angeles arkivyskupija. Daugiau kaip 30 vyskupų, 45 monsignorai ir apie 500 kunigų dalyvavo briliantinėse bažnytinėse ceremonijose šv. Vibijanos katedroje.

Iki gruodžio m. 3 d. Los Angeles ir San Diego sudarė vieną vyskupiją. Los Angeles tapus arkivyskupijai, San Diego pasilieka toliau vyskupija.

Los Angeles ir San Diego vyskupijos vyskupu buvo vysk. J. J. Cantwell. Šiandien Jo Ekscelencija yra Los Angeles arkivyskupu. San Diego vyskupijai paskirtas vyskupu kun. C. F. Buddy, kurs bus konsekruotas vyskupu šio gruodžio m. 21 d. St. Joseph, Mo.

SUDARYTA BENDRUOMENĖS FONDAS

Chicago baigta kampanija dėl bendruomenės fondo. Surinkta 3,400,000 dol.

ORAS

CHICAGO SRITIS. — Nurašomas pragiedrėjimas; daug šaltiau.

By the Way

12 SHOPPING DAYS LEFT

DON'T FORGET TO FEED THE BIRDS

BUY CHRISTMAS SEALS

1936 HOLIDAY GREETINGS

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND

Published Daily, Except Sunday.

SUBSCRIPTIONS: One Year — \$6.00; Six Months — \$3.50; Three Months — \$2.00; One Month — 75c. Europe — One Year — \$7.00; Six Months — \$4.00; Copy — .03c.

Advertising in "DRAUGAS" brings best results. Advertising rates on application.

DRAUGAS 2334 S. Oakley Ave., Chicago
skelbimų kainos prisiūniamos pareiklavus.

"DRAUGAS"

Išleis kasdien, išskyrus sekmadienius.

Bendradarbiaus ir korespondentams raštų negrąžina, jei nepaštomu tai padaryti ir neprisiūniamas tam tikslui pašto ženklas.

Redaktorius priima — nuo 4 val. iki 5 val. popiet.

PRENUMERATOS KAINA: J. Amerikos valstybės: Metams — \$6.00; Pusei metų — \$3.50; Trims mėnesiams — \$2.00; Vienam mėnesiui — 75c. Kitose valstybėse prenumerata: Metams — \$7.00; Pusei metų — \$4.00. Kopija — .03c.

DIENOS KLAUSIMAI

POPIEŽIAUS PROGRAMA PRAKTIKOJE

Popiežius Leonas XIII enciklikoje "Rerum Novarum" ir dabartinis Popiežius Pijus XI enciklikoje "Quadragesimo Anno" nurodė kelius darbininkų gerovei pakelti ir socialiniam teisingumui.

Daug kas galvoja, ar popiežių nurodymai galimi įgyvendinti.

Apie tai neabejoja pulkininkas Callahan, kuris turi dirbtuvę Louisville, Ky. Jis popiežių enciklikų dėsnius įvykdė į gyvenimą.

Pulk. Callahan savo dirbtuvės pelnu dalinasi su savo darbininkais. Jo dirbtuvėje prieš dvidešimt metų buvo investuota \$600,000. Geras metais dirbtuvė uždirbo \$300,000. Tas pelnas taip padalintas: šerinkinkai už sudėtą kapitalą (\$600,000) gauna šestą nuosimant, būtent, \$36,000. Tą sumą atėmus iš metų uždarbio (\$300,000), lieka \$264,000. Ši suma padalinta per pusę: pusę gauna darbdavys ir pusę darbininkai. "Tas 50-50 planas yra svarbus dalykas" — sako pulk. Callahan. "Darbininkai jaučiasi esą lygūs". Re duodamo pelno, jis darbininkams moka ne alkiu, bet teisingą algą, už kurią visa darbininko šeima patogi gali gyventi. Algos nebuvo kapojamos nė blogiems laikams užėjus. Nors nuo 1932 m. kompanija jau nuostolių turėjo po 132,000 ir metus, metinė apyvarta iš \$2,500,000 sumažėjo iki \$900,000, tačiau nė vienas darbininkas nebuvo paleistas iš dirbtuvės ir nė vienas alga nenukirsta. Algos buvo išmokamos iš pirmesnių dirbtuvės uždarbių.

Kuomet prieš keletą metų prisiėjo reikalas mažinti išlaidas, pulk. Callahan susišaukė savo partnerius ir darbininkus ir, bendrai pasitarę, susimąžino alga per pusę. Bet ir tai, kuomet atėjo NRA atstovai peržiūrėti kokios algos darbininkams mokamos, surado, kad jos yra daug aukštesnės negu NRA programa reikalauja. Toji dirbtuvė ir dabar dar laikosi NRA nustatytos programos.

Pulk. Callahan ir daugiau gero savo darbininkams padarė. Jis įragino juos įsigyti namus. Ir dabar nėra darbininko, kuris nebūtų namų savininkas. Depresijos laikais, kuomet atsirado pavojų prarasti namus, kompanija darbininkams pagelbėjo, paskolin-dama virš \$100,000. Dabar tą skolą jie atmoka.

Į klausimą, kodėl kitos kompanijos neseka jo plano, p. Callahan atsakė:

"Jie nepasitiki savo žmonėmis. Jie bijo, kad nesumažėtų jų pačių pelnas. Bet jie nesupranta, kad darbininkų lojalumas, interesas, aktyvus susidomėjimas bizniu, iniciatyva, aktualus darbas yra brangesnis už viską. To už jokių pinigų nenupirksi. Mano darbininkai yra ir biznio savininkai. Jie nedirba man, bet dirba su manim".

Taiigi, Callahan planas pasekmingai veikė gerai laikais, pasekmingai veikė ir depresijos metu. Tai planas, kokį nurodo darbininkams ir darbdaviams Popiežius. Tai yra tikrai krikščioniškas, katalikiškas planas.

Zodis apie Popiežiaus plano vykinioj. Pulk. Callahan prieš 50 metų buvo beisbolininkas. Visą savo gyvenimą darbavosi katalikų bei, Pasaulinio Karo metu jis vadovavo Kolumbo Vyčių didžiajai programai. Šventasis Tėvas jį yra apdovanojęs aukštu ordinu.

Jei visi darbdaviai sektų popiežių pla-

ną ekonominiam ir socialiniam gyvenimui tvarkyti, kaip seka p. Callahan, greit susilaikytume gerovės, teisingumo ir išnyktų pavojingos ir žiaurios klasių kovos.

ANGLIJOS KARALIUI ABDIKAVUS

Pasitraukė nuo sosto Anglijos karalius Edvardas VIII. Jis buvo priverstas pasirinkti vieną iš dviejų: sostą ar savo mylimąją du kart divorsuotą eks-amerikietę Simpsonienę.

Pasirodo, kad Edvardui moters meilė yra brangesnė už didelės ir galingos imperijos sostą.

Karaliaus santykiai su Simpsoniene buvo sukėlę didelę sensaciją viso pasaulio kraštuose. Kadangi ne tik karaliaus motina ir artimieji giminės, bet ir ministrų kabinetas griežtai pasipriešino Edvardo vedimui nekarališkos giminės ir divorsuotos moters, jis turėjo pasirinkti vieną arba kitą — sostą ar mylimąją. Pasaulis, kuris labai mėgsta visokias intrygas, sensacijas ir ypač tokias, kokios kilo Anglijos karališkuose rūmuose, su dideliu susidomėjimu laukė karaliaus Edvardo žygio. Galų gale jo sulaukė. Reikia manyti, kad dauguma Edvardo žygiu nusivylė.

Mes savo nuomonę tuo klausimu anuo kart jau pasakėme. Šiame dvidešimto amžiuje prieštintis tam, kad karalius veda nekarališkos giminės moterį, yra tikra nesąmonė. Kad karalius nesiskaitė su tuo atgyvenusi savo amžių nusistatymu, jį tik pagirti reikia. Bet jis čia toliau nuejo. Jis pasirinko tokią moterį, kuri nėra pašaukta padoriam, krikščioniškam šeimyniniam gyvenimui. Ji jau atsiskyrė nuo dviejų vyrų.

Tautų ir valstybių stiprumas daugiau sia remiasi žmonių religingumu ir dorovingumu. Krikščionybės ir paprasčiausio dorovingumo dėsniai griežčiausiai priešinasi šeimų perskyroms, divorsams. Jei karaliai ar šiaip jau valstybių valdovai nuosirdžiai nori savo vadovaujamuose žmonėse palaikyti sveiką, krikščionišką dorovingumą, pirmoje vietoje jie patys turi vesti pavyzdinę gyvenimą. Pavyzdys juk patraukia. Karaliui Edvardui tas, matyti, nerūpėjo. Jo asmens laikinoji laimė buvo svarbesnė negu visos imperijos reikalai.

Tačiau ta pačia proga reikia pasakyti, kad Edvardas pasiėgė geriau negu daugelis jo pirmtakų. Jis sostą užleido kitam, kuomet toks Enrikas VIII, norėdamas vesti nemoralų gyvenimą, skirtis su žmonomis, pakėlė savo ranką prieš Katalikų Bažnyčią ir atskyrė nuo jos Angliją. Jis nesitraukė nuo sosto, žinodamas, kaip skandžiai pažeis savo tautos reikalus, bet vykdė savo asmenišką užgaidą. Buvo ir daugiau Edvardo pirmtakų, kurie savo elgesiu piktinio žmones.

Be to, atmetus į šalį karaliaus Edvardo "meiliškus dalykus", jo abdikavimo priežasčių ir kur kitur reikia ieškoti.

Nekartą spaudoje buvo rašyta apie Edvardo demokratiką nusistatymą įvairiais gyvenimo klausimais. Jis nelabai skaitėsi su karališka gimine, neklausė jos patarimų, nesilaikė amžiais nusistovėjusių tradicijų. Be to, mėgdavo aplankyti biednuomenės gyvenamus kvartalus, dirbtuves ir kasyklas, pasimažydavo su laudimais. Toks jo demokratikas nusistatymas nepatikdavo karališkai giminei, nepatikdavo visokiems lordams ir jų rūmams. Toji aplinkybė, aiškus dalykas, daug prisidėjo prie vyriausybės griežto pareikalavimo abdikuoti.

Jei Edvardas VIII nebūt susipainiojęs su Simpsoniene, jei būtų pasirinkęs šiaip jau paprastą mergaitę sau už žmoną ir būtų neklausęs reikalavimų abdikuoti, jis ir vienu ir kitu atžvilgiu būtų buvęs populiariausias karalius pasaulyje.

Lietuvos Kūno Kultūros Rūmai išleido chigagiečio advokato dr. K. G. Savicko parašytą knygą "KREPSINIS" (Basketball). Knyga 24 psl. Gerai parašyta ir gražiai išleista.

Dr. Savickas Lietuvoj gyveno metus laiko. Jis gražiai pasidarbavo sportininkų organizacijoms ir, mat, atmintį ten paliko — knygą parašė. Jis važiuo į Lietuvą drange su kitais amerikiečiais sportininkais dalyvauti pasaulio lietuvių sportininkų olimpiadų, buvusio 1935 m. Pasaulio Lietuvių Kongreso proga.

Ten, Kur Prez. Rooseveltas Lankėsi

Prezidento kelionė į Pietų Ameriką

Visame pasaulyje buvo daug kalbama ir daug rašoma apie prez. Rooseveltą lankymąsi Pietų Amerikoje ir jo pasakytas prakalbas Brazilijos, Argentinos ir Urugvajaus sostinėse.

Sakoma, kad prez. Rooseveltas vyko kaimynų aplankyti. Kad patekti pas tuos kaimynus, tai prezidentui truko apie porą savaitių. Tiek pat truks ir sugrįšti. Prezidentas bus padaręs apie 12,000 mailių. Taigi tai lyg ir keista, kad taip tolimos valstybės yra skaitomos Dėdės Samo kaimynais. Juk Argentina guli nuo Jungtinių Valstybių du sykiu toliau, negu Europa ir pusėtinai toliau, negu Japonija. Bet, mat, Amerikos žemynas, nusidriekęs veik nuo pat šiaurinio veik iki pat pietinio žemgalio turi daug bendrų interesų. Toli ir skirtingos Amerikos respublikos su Dėde Samu turi glaudesnius ryšius, negu su artimesniais kitų kontinentų kaimynais. Jungtinės Valstybės turi daugiau intereso su tolima ir svetima Argentina ir Brazilija, negu su artima ir gimininga Anglija.

Europa skaldosi, Amerika vienijasi

Kai Europoj ir Azijoje didėja neapykanta, artėja karas, stiprėja diktatūros ir vyrauja jėgos argumentas, tai Amerikoje laikoma konferencija, kad sustiprinus taiką, kad pakėlus vieny kitais pasitikėjimą, kad sušvelnintus ntykius. Europoj ir Azijoje tirstėja karo debesiai, silpnėja gera valia, stiprėja diktatūros, Amerikoje užmezgiamas glaudesni santykiai, stiprinama demokratija ir veikiamas dėl bendros gerovės pakėlimo. Šiems geriems tikslams siekti sušaukta Amerikos respublikų konferencija. Kad tai konferencijai pridavus daugiau svarbos, kad nustatytų jai gerą toną, tai jai vyko prez. Rooseveltas, kurs dabar yra įtakingiausias pasaulyje valdovas.

Tai ne pirmą konferenciją

Reikia čia atsiminti, kad dabartinė Amerikos respublikų konferencija nėra pirmą. Dabar jį siekiantieji tikslai nėra dabar užbaigti. Viskas yra tik tęsinys praėityje pradėtų darbų. Todėl čia proga svarbu ir įdomu pažvelgti atgal ir susipažinti su tuo, kas jau seniau buvo daroma, kas pavyko ir kas nepavyko atlikti. Tą žinant geriau permąstysime, ką dabartinė konferencija galės atlikti. Tuo pat laiku ne pro šalį bus patalčiau užsiminti apie kitas Amerikos vidurio ir pietų respublikas. Jos mat vis svarbesnė ir rimtesnė rolę pradeda lošti pasaulinėje politikoje ir bendrai visame tautų gyvenime.

Amerikos bendras frontas

Jan nuo seniai Amerikos

respublikos bando sudaryti bendrą frontą. Amerikos respublikų dabartinė konferencija, prasidėjusi gruodžio 1 d. Argentinos sostinėje Buenos Aires yra jau aštunta iš eilės. Pirmą konferenciją įvyko Washingtono 1889 metais, antra Meksikos sostinėje 1901 m., trečia — Brazilijos sostinėje. Rio de Janeiro 1906 m., ketvirta — Argentinos sostinėje Buenos Aires 1910 m., penkta — Čilės sostinėje Santiago 1923 m., šešta — Kubos sostinėje Havanoje 1928 m. ir septinta — Urugvajaus sostinėje Montevideo 1932 m.

Amerikos bendras frontas kitaip vadinasi Pan - amerikozmu.

Pan - amerikozmo idėja buvo kilusi dar seniau. Pan - amerikozmo sumanytojas yra pietų Amerikos respublikų veikėjas, pietų Amerikos Jurg's Washingtonas - Bolivar. Jisai buvo sušaukęs Amerikos respublikų konferenciją Panamoje 1826 m. Šaukė jai tam, kad apkalbėti bendrus Amerikos reikalus. Į tą konferenciją buvo kviesta ir Anglija. Po to pietų Amerikoje dar buvo keturios konferencijos. Po ketvirtosios, laikytos Urugvajaus sostinėje, Montevideo sekė Washingtono konferencija, kur buvo padėti pamatai pastoviai organizacijai su ofisais Washingtono. Organizacija pavadinta Pan American Union. Unija leidžia mėnesinį laikraštį angliškai, ispaniškai ir portugaliskoj kalbose.

Pirmutinę konferenciją Washingtono dalyvavo visos respublikos išskyrus San Domingą. Ji buvo sušaukta pasidarbavus Jungtinių Valstybių tuolaikiniams valstybės sekretoriui James G. Blaine. Toje konferencijoje Jungtinių Valstybių vienas pasiūlymų buvo įsteigti mitytų unija. Tuo Jungtinės Valstybės būtų laimėjusios pirmenybę pietų Amerikos rinkose. Jungtinių Valstybių pramonė tuomet būtų daug laimėjusi. Bet sumanymas neperėjo.

Praėjo 12 metų po konferencijos ir mažas progresas tebuvo padarytas. Pietų Amerika prekiaavo su Europa ir palaikė kultūrinį bendradarbiavimą. Bet tuo tarpu įvyko ispanų - Amerikos karas. Tas pakėlė Jungtinių Valstybių vardą. Tuo pat laiku kilo sumanymas kasti Panamos kanalą. Todėl, šaukiant antrą konferenciją, pasireiškė didelio susiinteresavimo ir visos respublikos atsiuntė atstovus. Ir toje konferencijoje nepavyko praves-ti mitytų unijos, bet visi buvo užsidedę sumanymu pastatyti Pan - Amerikos geležinkelį. Ir šiaip jau buvo pritarimas laikyti tokias konferencijas ir tartis apie glaudesnių ryšių užmezgimą Amerikos respublikų tarpe. Kaip pirmojo, taip ir antrojo konferencijoje buvo svarstyta apie taikingą ginčų išrišimą. Bet kadangi keletas respublikų, turėjusių savo valdžio-

PO SVIETĄ PASIDAIRIUS

Sveiki, tavorščiai!

Šiandie ant savo delno dedu linksnų navyną visiems ir visoms, kurie vaikosi stailas.

Atsimename, kaip Lietuvoje, žiemos metu, per taip vadinamą "šarą godziną" (pilką valandą) ant šilto pečiaus mūsų mamos sakydavo pasaką apie stiklinius kalnus, plocius, karalių ir karalaičių rūbus, karietas ir t. p. Klausdavomės išsijioję ir ne vienas norėdavom pamatyti stiklinius kalnus, rūbus ir t. t. Tai buvo pasakos. Dabar tas virsta tikronybe.

"Lietuvos Aidas" iš Amerikos gavo navyną, kad New Yorke, Ohio provincijoje (ir žinojimas Amerikos geografijos!) vienas cheminis fabrikas jau galis pagaminti plocius stiklinius siūlus. Vieną sykį dvi fabrikos darbininkės sumislėjo tuos siūlus užsidėti ant savo kūno. Meisteris pamatė ir jam labai patiko. Ir šiandie tas fabrikas, sako, jau moka pagaminti tokius stiklinius siūlus, kurie dvidešimt kartų plonesni už žmogaus plauką. Stiklinis auksas, sako, skalbiant nesusitraukia, kandys negali suėsti ir vandens neperleidžia. Išleina, tavorščiai, kad neužilgo stailas vaikančias moteris matysime spaceruojant stikliniuose rūbais. Aš tai, iš anksto pasisakau,

je ginčijamų žemių, tam pasipriešino, tai priverstinas arbitražas neperėjo.

Visos sekančios konferencijos vyko su senoviškais šlu buojimais. Jungtinės Valstybės aukštai save statydavo, c pietinės ir centralinės respublikos buvo menkos teritorijomis, kitos kad ir didelės, bet buvo atsilikusios pramonė ir bizniuose. Be to jų tarpe buvo su nenustatytais rubežiais. Tokių jėgos nebuvo lygios. Jungtinės Valstybės buvo įtartos militarizme, noru diktuoti mažosioms respublikoms, jas išnaudoti. Ir jų baimė nebuvo be pamato. Dėdė Samas buvo "big fellow" tarp mažų valstybių. Dėdė Samas kontroliavo Pan American Uniją. Dėdė Samas ne kartą siuntė ginkluotą jėgą į centralinę Ameriką. Dėdė Samas savo Monroe doktrinoj statėsi globėju kitų respublikų. Tas netiko kitoms respublikoms ir Santiago konferencijoje buvo pasiūlyta Monroe doktriną kitaip išreikšti, reikalaujant formuluoti taip, kad visoms respublikoms būtų pareikšta lygybė ir pasitikėjimas. O Dėdė Samas Amerikos respublikų konferencijose elgėsi taip, kaip didžiosios valstybės. Tautų Lygos posėdžiuose Genevoje. Teodoras Rooseveltas sakydavo, kad Dėdė Samas esąs vienas Amerikos policmonas.

buose. Tai jau bus nepasakos. jau stiklinių rūbų nenešiosiu. Nenoriu, kad pro juos visi matytų senus kaulus.

Ona Varnaitė vakar nuėjus pas savo draugę Uršulę Ešerytę randa ją sėdinčią su kavalierium.

— Prašau susipažinti, — sako Ešerytė, — tai mano pusbrolis.

— Ačiū, mes pažįstami, — atsako Varnaitė, — pernai jis buvo mano pusbrolis.

Kastą Liurbį patiko laimė. Prieš adventą apsižienijo su Kaste Burbuliene. Aną dieną susitikęs Burbulienės pirmojo vyro vaikūtį paklausiau:

— Na, Benuk, kaip tau patinka naujas tėvelis?

— Nežinau, atsako vaikas.

— Kaip tai nežinai?

— Nežinau, nes mano nei sykį ji dar nenušė.

Vienoj tavernoje Jonas Skiauterė susitiko su Ignu Stačiakulniu ir pradėjo girtis.

— Mano kudlius, — sako Skiauterė, — yra toks smart, kad įmetus į ežerą dolerį jis paneria ir išgrebia.

— Tai visai niekai, — sako Stačiakulnis. — Mano Margis, tai bent smart. Kai įmetu į ežerą dolerį, jis paneręs išgrebia dolerį ir sykiu keturis svarus žuvis.

Nors dalykai nėjo slidžiai, bet idėja nebuvo užmesta. Dėdė Samas vis stengėsi prisitaikyti prie kitų respublikų, nors nenorėjo atsisakyti nuo privilegijų ir pirmenybės. Kad pagerinti santykius, tai 1926 metais penki karo orlaiviai skrido aplankyti ir pasveikinti visas centralines ir pietines Amerikos respublikas. Lakūnai padarė 22,000 mailių. Visur buvo karštai sutikti ir svečiai priimti. Lakūnai turėjo vieną nelaimę — Argentinoj du orlaiviai susikulė. Be šios nelaimės viškas laimėjimų pavyko. Antarą panašią kelionę atliko Lindbergis, netrukus po savo garsios kelionės per Atlantiką.

(Bus daugiau)

NEVARENŲ CHORUI 30 METŲ

TELSIAI. — Prieš 30 metų Nevarėnų miestelyje įsteigtas pastovus bažnytinis choras, kuris buvo nevarėniškių tikras pasididžiavimas. Dabar švenčiant chorui sukaktį, į pačių choristų surengtas kuklias vaišes atsilankė vietos šviesuomenė ir gražiomis kalbomis sveikino solenizantus. Po vaišių susirinkusiems svečiams choras gražiai padainavo keliolika dainelių ir linksmai visi pasižoko.

Lietuvos Nepriklausomybės Karų Svarbesnės Kovos ir Operacijos

(Tęsinys)

IV. 27 Pagiriai buvo su- maniai apsupti ir retas bol- ševikų paspruko. Nukauta a- pie 50 bolš. Iš mūsų tik 1 su- žestas.

Paimta: 32 belaisviai, 3 kulk., 1 lanko virtuvė, 2 dvi- račiai šoviniams, 40 bombų, 8,000 šautuvinių šovinių, 16 kaspinių kulkosv., 47 šautu- vai, 7 arkliai.

Literatūra: Urbšys. Pirmo- sios mūsų kariuomenės ope- racijos. Mūsų Žinynas 1921 m. Nr. 2.

1919. V. 17-23 **Panevėžio operacija.** Gegužės pradžioje mūsų kariuomenė veikia su- skirstyta į dvi grupes — Uk- mergės ir Panevėžio. Pane- vėžio gr. dalys (Panevėžio bat., 2 pulko vienas bat. ir 1 baterija) V 17 susikonen- travo Ramygalos ir Krekeno- vos rajonuose. Puolimas pra- sidėjo V. 18 3 val.; pulka tri- mis voromis. Tą dieną užim- ta linija Katynė - Pūmpliai - Barklainiai - Užukalnė. V. 19 ryte puolė toliau ir apie 17 val. užėmė Panevėžį. Apie 7 km. nuo Panevėžio partiza- nai išardė geležinkelį ir čia sužudo bolš. traukiny. V. 21 bolševikai į čia metė daugiau jėgų ir Panevėžį atsiėmė. Mū- sų dalys atsitraukė į Velžių - Vaivadių liniją. V. 22 iš ryto kautynės vėl prasidėjo ir V. 23 Panevėžys vėl mūsų paimtas.

Panevėžio operacija mūsų svarbi tuo, kad šio kartu ve- kita be vokiečių paramos. Re- zultatai parodė, kad neseniai suformuota kariuomenė jau pajėgi savarankiškai veik- smams. Tasai pakėlė kariuo- menės pasitikėjimą savimi.

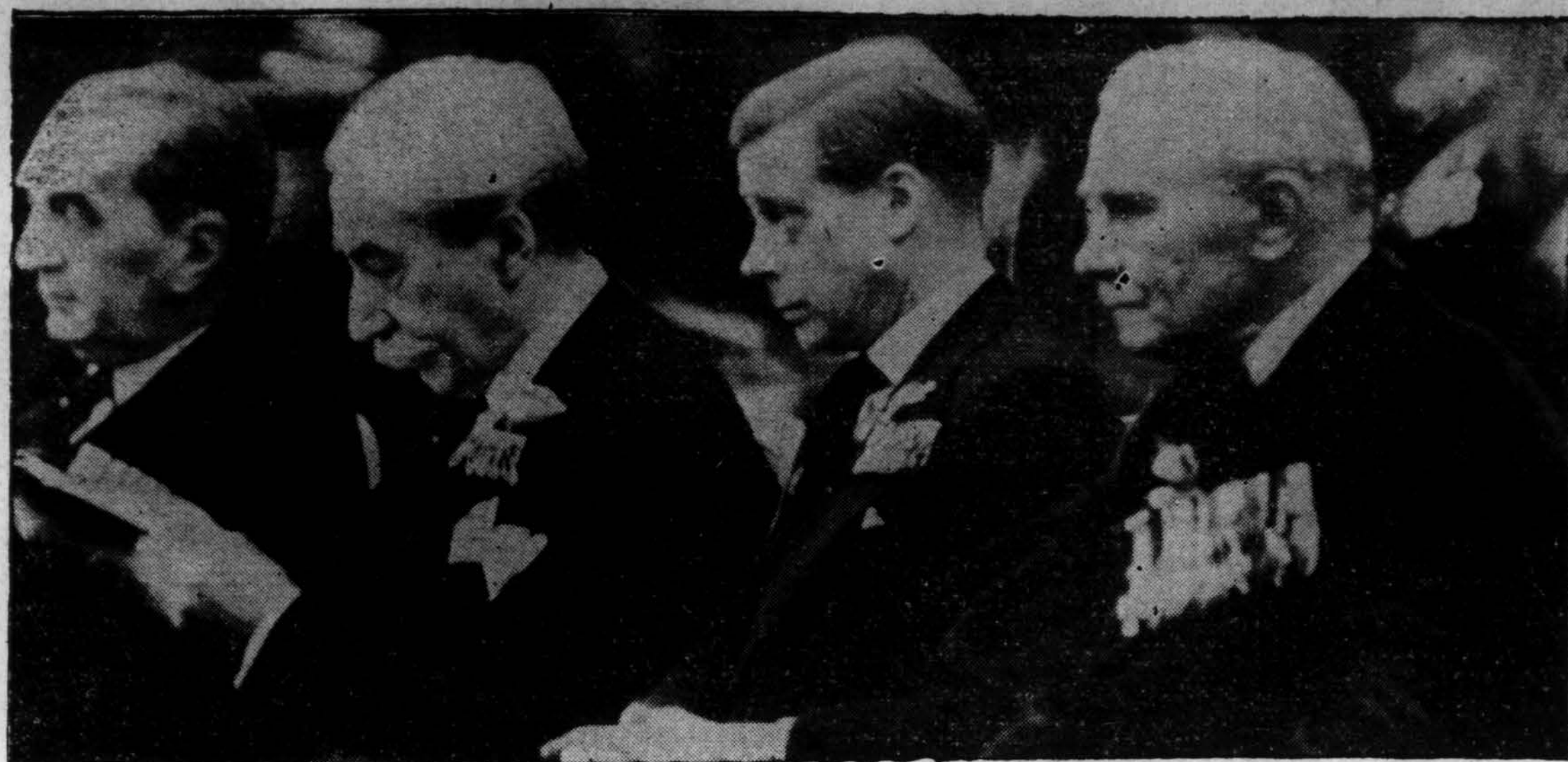
Literatūra: Urbšys kpt. Pa- nevėžio operacija. Mūsų Žiny- nas 1921 m. Nr. 3. Zukaitis. Panevėžio atvadavimas. Mū- sų Žinynas. Steponaitis, V. mjr. Epizodas iš Panevėžio

operacijos 1919 m. Mūsų Ži- nynas. 1925 m. VIII t. Balta- šis - Žemaitis. Karas su bol- ševikais Lietuvoje 1919 m. Mūsų Žinynas 1929 m. XVI t. Montvila, J. Panevėžio atė- vėrimas iš raudonųjų. Karys 1923 m. Nr. 27. Šipelis kpt. Pirmosios baterijos žygiai ir kovos 1919 m. Karys 1928 m. Nr. 20.

1919. V. 18 **Kurkliai.** Paė- mus Ukmergę ir puolant to- liau Ukmergės - Kurklių ple- ntui, Ukmergės grupės deš- nioji vora iš ryto sutiko kiki- žymesnį bolševikų priešini- mąsi Kurklių rajone. Nors bolševikai čia turėjo žymiai daugiau jėgų, tačiau puolimo neatlaikė. Paimta 3 kulkosv., 3 gurguolės vežimai, šovinių ir 2 patrankas. Į patrankas reikišką pretenzijas ir vokie- čiai, tačiau klausimą išspren- dė užraktai, nes pasirodė, kad juos iš patrankų išėmė mū- sų kareiviai Cikota ir Matai- tis. Tuomet vokiečiai turėjo nusileisti ir pripažinti art. patrankas mūsų grobiu.

Literatūra: Jakštas kpt. Sakšų savanorių dalys Lietu- voje 1919 m. Karo Archyvas VI tomas. J-kas mjr. Mano atsiminimai. Karys 1927 m. Nr. 32 (priedas). Biržys vyr. ltn. Pirmas pėst. pulkas bol- ševikų fronte. Kardas 1927 m. Nr. 1, 2, 3.

1919. V. 26-31 **Kupiškis - U- tena.** Panevėžio paėmimas su- kėlė mūsų jaunos kariuome- nės pasitikėjimą savimi. Vi- durinės Lietuvos aukštumos su ežerais ir siaurais defile- sudaro patogią išeities ribą iš rytinės į vidurinę Aukštai- tijos dalį. Todėl bolševikai manė čia susilaikyti, kad pa- togiu momentu vėl galėtų pradėti pulsti į Lietuvos gilu- mą. Mūsų vadovybė taip pat teisingai įvertino šią vietovę, taigi nusprendė neduoti bol- ševikams čia įsistiprinti. Vei-

Tarpe žymių žmonių. Atvaizde Anglijos karalius Edwardas VIII per Britų Legijono metines iškilmes, Royal Albert salėje, Londone. Pirmas sėdi S. M. Bruce, ministeris baronas de Cartier de Marchienne, karalius ir lordas Milne.

ksmuose dalyvavo Panevėžio grupė, kurioje tuo metu bu- vo: Panevėžio atsk. bataliono 7 kuopos ir 1 s. kulk. kuopa, 2 pėst. pulko 3 kuopos ir 1 s. k. kuopa, Šiaulių batalio- no 1 kuopa ir 4 art. pabūklų (apytikriai 1,700 durtuvų, 50 kaulų, 4 pab.). Operacijų ei- goje paimta Subačius — V. 26, Kupiškis — V. 30. Tuo metu dešiniau puolanti Uk- mergės grupė V. 28 užėmė Utiną. Panevėžio ir Ukmer- gės operacijų pasisekimas su- darė kai kuriems vadams i- spužios permenkai bolševikų jėgas įvertinti, todėl ši ope- racija kiek užtruko, nes su- tiklus gana smarkus bolševi- kų priešinimasis.

Literatūra: Vidugiris mjr. Kupiškio operacija. Karo A- rchyvas VI tomas 1935 m. 1919. VIII. 24-31 **Zarasai.** Tai yra paskutinioji svarbe- nė mūsų kariuomenės ope- racija prieš bolševikus, kad juos galutinai išvytų iš Lie- tuvos. Iš mūsų pusės dalyva- vo abi (Ukmergės ir Panevė- žio) grupės. VIII. 25 paimti Zarasai.

Po šios operacijos Panevė- žio grupės dalys pirmos pa- tiekė Dauguvos krantus ir juose įsitvirtino. Bolševikai kiek ilgiau laikėsi Ukmergės grupės bare ir linijoj Griva - Lugainiškių pal. išsilaikė iki IX. 27.

Mūsų bolševikus skiria sunkiai pereinamoji gamto- kliūtis — Dauguvos upė, ku- ri ir patį buvusį iki tol ma- nevrinį karą pakeitė į pri- menantį pozicinį.

Šios operacijos nulėmė ka- rą su bolševikais. Lietuvos žiemiai buvo atvaduoti nuo bolševikų, bemaž tuo momen- tu, kai Kuršėnuose ir Šiau- liuose pradėjo įsivyrtauti nau- jas priešas — bermontininkai.

Literatūra: Steponaitis, V. kpt. Paskutinės operacijos bolševikų fronte. Mūsų Žiny- nas 1921 m. Nr. 3. V. Ežerė- nų krypti. Lietuva 1919 m. Nr. 134. K. Ežerėnai mūsų Lietuva 1919 m. Nr. 188.

II. Bermontininkai

Didįjį karą pralaimėjusi Vokietija be kito turėjo at- traukti savo kariuomenę iš Fabaltės. Vokietijos Krašto Apsaugos Ministerija buvo nustačiusi datą, kada vokie- čių kariuomenė turi atpleisti Lietuvą. Galutinis terminas buvo 1919 m. lapkričio 14 d. Tačiau dar prieš tai į Lietu- vą (iš pradžių Kuršėnus VII. 26, kiek anksčiau Mažeikius) buvo atvykusi pirmoji naujai suformuota vadinamųjų ber- montininkų dalis. Kiek vėliau jie persikraustė į Šiaulius, čia puolė komendantūrą, pa- plito Lietuvos vakaruose ir pradėjo grasinti Lietuvos ry- tų daliai.

Į bermontininkus susimetė nenorį Pabaltę atpleisti vokie- čių freiviligeriai, kurie tuo būdu manė realizuoti per Di- dįjį karą iškeltą vokiečių su- manymą — kolonizuoti Pa- baltę; prie jų prisidėjo ir ne- laisvę patekę rusai (ir iš Ru- sijos pilietinio karo pradžio- je pabėgę), kurie čia, susi- prėję, urėdė vilčių gražinti Rusijoj buvusią monarchistinė- antvarką ir neleisti Pa- baltę atskirti nuo Rusijos. Nors šiu nauji sąjungininkai principuose siekiuose vie- tonis susitvarkė, tačiau dia- metriškai priešingais siekais, ta- čiau iš orės tai pačiai San- tarvei galėjo imponuoti savo jėga, juo labiau, — kad spa- tarvininkai nedaugiau dar galejo orientuotis ne tik mū- sų, bet ir kitų naujųjų Paba- lės valstybių tuometiniame gyvenime.

Latviams bermontininkus iš Latvijos vejant ir gavus smūgių Lietuvoj, jie pasiju- to neramiai ir XI. 15 (kada reguliari vokiečių dalys tu- rėjo atpleisti Lietuvą) pasida- vė gen. v. Eberhardto globai, kuris turėjo imtis visų prie- monių juos iš Lietuvos eva- kuoti. Tačiau netrukus po to, bermontininkai pradėjo pul- dinėti į rytus nuo jų užimtos linijos. Mūsų kariuomenė pe- rėjo į kontrapuolimą, kuris vėliau pasireiškė Šiaulių ope- racijoje, per kurią bermonti- ninkai būtų buvę visai su- gniuždinti po Radviliškio kan- tynių. Tačiau įsimaisė gen. Niesselio karinė misija ir mūsų sėkmingas puolimas tu- rėjo būti nutrauktas.

Besikraustydami bermonti- ninkai nemažai prisigrobė. XII. 14 mūsų kariuomenė užė- mė liniją Skandinavė - Šiau- liai - Ivoniškis - Rietavas - Plungė, o XII. 15 pasiekė Ma- žosios Lietuvos sienas, kur ir išstātė sargybas.

1919. IX. 30. — Šiauliai (gimnazijos puolimas): IX. 28 bermontininkai Šiauliuose pareikalavo mūsų komenda- to atiduoti jiems komendan- tūros užimamas kareivines. Komendantui atsisakius ir pasirengus priešintis, IX. 30 iš ryto vokiečių žandarų vir- šininkas rotmistras von Pla- uen su keliais kareiviais at- vyko į gimnaziją ir pradėjo besirenkančius moksleivius

vaikyti, nes gimnazija esą reikalinga jų ligoninei. Moki- niai susirinko antro aukšto koridoriaus gale ir, immą giedodami, nesijudino iš vie- tos ir neklaušė vokiečių į- a- kymo gimnaziją atpleisti. Von Plauen pagrasino atvesti bo- lševikų belaisvius, kurie mo- ksleivius išvaikysią. Atvesti belaisviai parodė didesnę žmo- niškumą, nes moksleivių ne- vaikė. Tuomet von Plauen šo- kų prie moksleivių ir pradė- jo juos mušti; jį paskė vo- kiečiai žandarai ir kareiviai. Šiaulių miesto kyd. med. dr. Avizonis ir apskrities gyd. Žiliuskas sustatė sumušų mo- ksleivių apžiūrėjimo protoko- lą, iš kurio matyti, kad vo- kiečiai stengėsi šias žinias paneigti, o pirmo pasiseki- mo padarysinti užėmė ir kitas įstaigas.

Literatūra: Steponaitis, V. Šiaulių gimnazijos užpuoli- mas. Karo Archyvas 1926 m. III t. "Lietuva" 1919 m.

1919. X. 21-XI. 2 **Šimkaičiai - Raseiniai.** Šimininkaudami bermontininkais virtę vokie- čiai Šimkaičių apylinkėse la- bai plėšė vietos gyventojus. X. 21 iš Šimkaičių vokiečiai aššaudė mūsų ginklų trans- portą. Transportą lydėjęs ka- riminkas Rimavičius su rai- tininkais, vietinių gyventojų

padėdami, puolė vokiečius, ir visi šimkaičiuose esantieji vokiečių jegeriai (7) per su- siėmimą buvo nukauti. In- tų vokiečiai pasinėję į Šim- kaičius daugiau kareivių, ku- rie iš apylinkių gyventojų a- tminėjo maistą ir šiaip viso- kius daiktus, o iš miesto val- dybos paėmė 2,000 auks., ne- va nukautiems kareiviams lai- doti. Iš Šilinės ir Jurbarko pašto įstaigų atimti komuta- toriai, Jurbarko nuginkluota mūsų milicija, iš muitinės pa- imta apie 3,000 auks. ir t.t.

X. 26 vokiečiai bandė nu- ginkluoti Raseinių komenda- ntūją, kurios kuopa, to išve- ngdama, pasitraukė į Girkal- nį, čia ir Betygalą. Vokie- čiai šimininkauja Raseinių se. Su vokiečiais susitarus, XI. 2 kuopa grįžta į Rasei- nius. Išvykstanti vokiečių kuopa apiplėšė gyventojus ir išėdama paėmė su savim Ra- seinių kuopos vadą kar. Ri- mavičių, kurį vėliau sušau- dė. Oficialiai buvo pranešta, kad kar. Rimavičius nukau- tas, jam mėginant bėgti.

Literatūra: Steponaitis, V. kpt. Bermontininkai Lietuvo- je. Mūsų Žinynas 1921 m. Nr. 1, 2. Steponaitis, V. Karinin- ko Rimavičiaus nužudymo byla. Karo Archyvas 1926 m. III t.

1919. X-XI. **Pasvalio ko- menantūros grupė** veikė Le- montininkų dešiniajame spa- rne. Grupėje buvo 3 kuopos ir 5 komandos, be to viet- niai partizanai. Frontas apie 60 km., iš to savaime aiškėja, kad grupė galėjo kariauti tik partizaniniu būdu.

(Bus daugiau)

TOOK OFF 17 LBS. OF UGLY FAT

HEEDED DOCTOR'S ADVICE

Mrs. Robert Hickey, Roseville, Calif., writes: "My doctor prescribed Kruschen Salts for me—he said they wouldn't hurt me in the least. I've lost 17 lbs. in 6 weeks. Kruschen is worth its weight in gold." Mrs. Hickey paid no attention to gossipers who said there was no safe way to reduce. She wisely followed her doctor's advice. Why don't YOU?

Get a jar of Kruschen to-day (lasts 4 weeks and costs but a trifle). Simply take half teaspoonful in cup of hot water every morning. A" druggists.

Buy gloves with what it saves

Nereik mokėti 50c už dantų mostį. Listerine Tooth Paste gaunama po 25c. Tėmyk, kaip gerai ji veikia. Ją vartodamas per metus sutaupai \$3.00.

LISTERINE TOOTH PASTE 25c

By H. T. Elmo

Treniruojasi karalius vainikavimui. Nors dar nežinia, kas bus vainikuojamas Anglijos karalius: Edward VIII, kurio noras susituokti su amerikiete Simpsoniene visoj, Anglijoj sukėlė "križę", ar Edwardo brolis, bet jau ruošiamasi vainikavimo iškilnėms. Atvaizde parodoma, kaip bubnininkas pilnoj uniformoj treniruojasi paradiui.

FACTS YOU NEVER KNEW!!!

CHARLEMAGNE FORCED CONQUERED CHIEFS TO SERVE HIM AT HIS TABLE TO INDICATE THEIR SUBSERVENCE TO HIM!!

IT IS SAID THAT THE EMPEROR OF GERMANY NEVER EATS IN PUBLIC BUT SAT OUT EVERY BANQUET BEFORE AN EMPTY PLATE!!

IN UGANDA IT HAS BEEN THE CUSTOM FOR AGES TO ANNOUNCE BIRTHS OR DEATHS BY THE BOOM-BOOM-BOOM OF THE WAR DRUMS!! A CERTAIN NUMBER OF BEATS ANNOUNCE A BIRTH AND A DIFFERENT NUMBER OF BEATS ANNOUNCE A DEATH!!

THE ORIGIN OF THE VISITING CARD BEGAN WHEN A PRIMITIVE MAN PLACED A BIT OF CARVED ROCK AT THE ENTRANCE TO A CAVE. IT WAS TAKEN IN IF HE WAS WELCOME; IF IT REMAINED UNTOUCHED HE HURRIED AWAY!!!

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

EAST SIDE

Gruodžio 5 d. iš Sv. Jurgio bažnyčios buvo palaidotas a. a. Ignas Škylis, visai parapijai žinomas geras lietuvis ir katalikas.

Velionis per keletą metų buvo parapijos komiteto nariu ir nemažai darbavosi parapijos parengimuose ir piknikuose.

Gaila sūnui ir dukteriai, kad mirė jų tėvelis, o dar abiau gaila jų motinai, kuri velionį kasdieną prižiūrėjo jo ilgoje ligoje, namie. Kuomet buvo nuvestas į ligoninę, ji ten kasdieną lankė.

Pamaldos — trejos Mišios buvo atlaikytos 9 val. ryto. Mišias laikė kleb. kun. J. Čižauskas, kun. K. Valaitis ir kun. Silviūs. Altoriai buvo gražiai gedulu papuošti.

Laidotuvėmis rūpinosi Ch. Stepanauskas.

Gerasis draugas, ilsekis šios šalies žemėje!

Reiškiame užuojautą Škylio šeimai.

Šį šeštadienį ir sekmadienį 7 val. vakare, parapijos sve-tainė, M. ir K. Motuzai ro-dys, lietuvių kalba, didelę filmą naturalėmis spalvomis pagamintą šią vasarą, keliau-jant po Lietuvą.

Visi kviečiami atsilankyti ir pamatyti įdomius paveikslus.

Parapijos bazaras sekmin-gai baigėsi gruodžio 6 d.

Trumpai Iš Moterų Są-gos 54 Kuopos Metinio Sus-mo

Susirinkimas įvyko gruodžio 3 d. Nutarimai ir raportai vienbalsiai priimti. Per vajų sąjungietės prirašė naujų narių. Daugiausiai prirašiusios naujų narių gavo do-vanas M. Stankienė ir A. Kaminskienė.

Nutarta surengti naujomis narėmis pagerbtuvių vakarą. Į komisiją išrinkta: M. Auš-čiūnienė, J. Astrauskienė ir J. Medinienė. Vakarą įvykė tuojau po Kalėdų. Praneša, kad mirė narė O. Škulienės vyras, sąjungietės pareiškė narei užuojautą ir užprašė šv. Mišias už velionio sielą. Be to, nutarė nuėjusios atka-bėti rožančių.

Grižas iš Lietuvos O. Kratavičienė sus-me papasakojo apie Lietuvą. Buvusi sąjun-gietė U. Matuzaitė prisiun-ė kp. sveikintus ir dovanų lietuviškų sūdainių ir riešutų, kuriais tą vakarą pasivaišinta. L. Kėjūnaitė kuopai prisituntė ir kan. F. Kemėsis.

Apsvarsčius visus reikalus, eita prie valdybos 1937 m. rinkimo. Dvasios vadas kun. J. B. Čižauskas. Pirm. išrinkta O. Kratavičienė, vice pirmin. — M. Uždavinienė, nut. rašt. — M. Vaičiūnaitė, finansų rašt. — R. Valatkevičienė, išdininė — E. Steponauskienė, išdo globėjos — M.

Valatkevičienė ir A. Kaminskienė, maršalka — O. Tulauskienė, indų globėja — V. Čepalioniūtė ir O. Aksomaitienė, korespondentės — M. Vaičiūnaitė ir J. H. Medinienė, jaunumečių globėjos — M. Vaičiūnaitė, knygų peržiūrėtojos — P. Medonienė ir O. Aksomaitienė. Anglų kalboje korespondentė — O. Aksomaitienė.

Kaip kas met, taip ir šiais metais E. Steponauskienė visas sąjungietes apdovanojo gražiais sieniniais kalendoriais. Kurios narės dar negavo, prašomos ateiti į sekantį susirinkimą. Visos gausitė.

Kp. korespondentė J. H. M.

Iš Lietuvos Dukterų Draugijos Veikimo

Metinis dr-jos susirinkimas įvyko gruodžio 6 d. Narių atsilankė labai skaitlingai. Nutarimai ir raportai vienbalsiai priimti.

Draugija gerai gyvuoja, dvigubai padidėjo narėmis.

Nutarta surengti vakarą susipažinimui su naujomis narėmis. Į vakarą kviečiami ir visų narių vyrai.

Nutarta atspausdinti naujų narių blankas. Jas sustatyti apsiėmė A. Juodsnukaitė ir S. Bukšaitė.

Baigus senus dalykus, buvo renkama nauja valdyba. Pirm. liko Bandzienė, vice pirm. — R. Valatkevičienė, nut. rašt. — S. Žvirbliūtė, finansų rašt. — E. Šalaševičiūtė, kasininkė — G. Kremblienė, knygų peržiūr. — M. Kasevičiūtė, Sirvaitė ir D. Barštis, tvarkdarė — M. Auksčiūnienė, daktaru - kvotėju — J. P. Siurbis, išdo globėjos — Karnagienė ir E. Žvirbliūtė.

Ruošiamas dr-jos vakaras bus gražus, metinis vakaras. Pirm. Bandzienė užtikrina, kad visi atsilankiusieji bus patenkinti. Pakviesti geriau si vaidylos - solistai. Bus atvaizduotas veikalas "Trys Mylimos". Paskui dainos ir šokiai. Vakarą bus sausio 10 d. Sv. Jurgio parapijos sve-tainėje.

Lietuvos Dukterų draugijai rengiant vakarus, visuo met jie būna gražūs ir publi-ką patenkina. Toks bus ir būsimas vakaras.

Lietuvos Duktė

Connecticut Lithuanian Catholics draugija, kuri turėjo sėkmingą metinę olimpiadą, tos dienos darbininkams buvo suruošus vakariene Conn-er's restaurant, Bristol, Conn.

Aukščiausia pasauly statula yra laisvės statula Naujorke uoste. Ji yra 47 metrų aukščio, o jos galvoje gali tilpti apie 50 žmonių.

Visi neužmirškite eiti kas "Trečiadienį" į Lietuvų Auditoriją kur įvyksta svarbios rystinės, kuris tvarko, (P. Š.)

Bėga iš Madrido. Šiurpi nuotrauka. Jų vyrai kare. Daugelis jau žuvo. Bėgdami apgultą Madridą, sugriauti jų namai. Pasiėmusios vaikučius ir šiek tiek maisto bėga jos iš Madrido ieškodamos saugesnės vietos. Veiduose išgastis, nusiminimas...

Kas Girdėt Kitose Am. Lietuvių Kolonijose

Kortavimo Vakarų

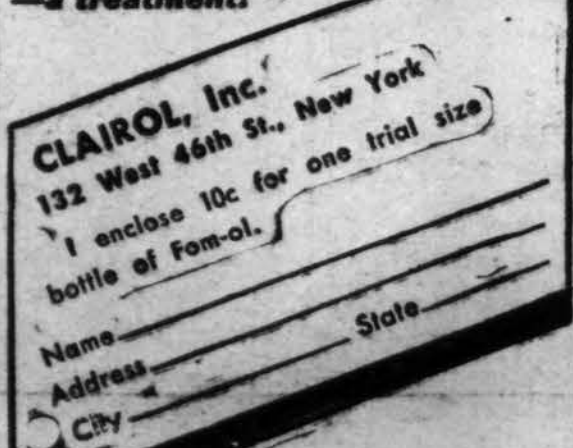
NEWARK, N. J. — Vilniui Vaduoti Sąjungos Newarko skyrius savo susirinkime lapkričio 25 dieną, Lietuvių Metų linkėjimus, būtinai prie siunčiamų atviručių bei laiškų pripildyti bent už vieną centą vertės Vilniaus ženkliu. Be Vilniaus ženkliu gautų linkėjimus VVS. Newarko skyriaus nariai nepriims. Norintiems gauti Vilniaus ženkliu mieliai patarnaus VVS. Newarko skyriaus sekretorius A. S. Trečiokas, 314 Walnut st., Newark, N. J. Vilniaus ženkliu yra įvairių nuo 1c iki \$1. — Norintis tokių ženkliu gauti iš toliau gali pinigų prisiųsti pašto ženkliu, o prašomi ženkliu bus greitai pasiųsti. Taipgi labai patartina visiems gauti Vilniaus pasus, kurie kainuoja tik po 10 centų.

Wives, mothers, sisters—they're often forced to point the way to hair health to their men folk! For women know that a healthy head produces handsome hair! And that's why women everywhere are pointing to Fom-ol, the remarkable foaming oil shampoo which first nourishes the scalp, then takes the dull, parched hair and brings it back to glowing health. Fom-ol is so economical; a little goes a long way. Ask your druggist for the regular 50c size. Or, write for a generous trial bottle, enclosing 10c to cover packing and postage.

FOM-OL

More than a shampoo — a treatment!

Idomu Radio Mėgėjams

Yra U. S. A. radio mėgėjų, kurie turi siųstuvus. Yra tokių ir Lietuvoje; kai kurie iš jų jau susikalba su U. S. A., su Australija ir kitomis pasaulio dalimis.

Lietuvoje kiekvienas Lietuvos pilietis, gavęs Susisie-kimo Ministerio leidimą, gali pastatyti trumpų bangų siųstuvą ir juo naudotis. Žemiau paduodamas sąrašas asmenų, gavusių leidimus.

Mėginkite su jais susisiekti!

Jie dirba 7 - 7,3 MC ir 14 - 14,4 MC bangomis. Dirba radio telegrafu ir telefonu. Sąvaine suprantama, jog jie neturi savo nuolatinių reguliarių "darbo" valandų. Radio mėgėjas p. Jastržembskas turi amerikoniškas lempas 59-10-203A. Anodo gaigu-mas; telegrafu 200 Watts, telefonu 100 Watts, kriptų banga 14,000 KC. ir 14395 KC.

SUKYS - DOODY - ANTONISEN INC
3320 So. Halsted Street
PHONE: YARds 5215
Skolinam ir Perkam
Pirmus Morgičius
REAL ESTATE
Visokios Rūšies Insurance — Ugnies, Viesulo, Automobilų, Sūklų ir t. t.

EMIL DENEMARK, Inc.

BUICK, CADILLAC, LA SALLE

KUOMET GALVOJATE APIE NAUJĄ KARĄ, ATSIMINKITE, KAD GALITE NUSIPARKTI NAUJĄ BUICK SEDAN 5 PASAŽIERAMS PRISTATOMAS PILNAI ĮRENGTAS BILĖ SPALVOJ UŽ \$997.00 ... KUOMET BUICK TIEK MAŽAI TEKAINUOJA KAM PIRKTI KITOKĮ?

3860 Ogden Ave.

Tel. Crawford 4100

gis — Steties aikštė, 3, Kaunas.

LY1AL — Kevalaitis Julius — Žemaičių 41, Kaunas.

LY1AN — Karlaivičius, Jurgis — Maž. Darbininkų 4c, Kaunas.

LY1HB — B. rnhardtas, Heraldas — Juozapavičiaus pr. 83, Kaunas.

LY1J — Jastržembskas, Petras — Hipodromo 14, Kaunas.

LY1KK — Karkauskas Kazys — Vokiečių 43a, Kaunas.

LY1MB — Bartininkas Eliziejus — Liepynų kaimas, Marijampolė.

LY1S — Šatas, Julius — Giedraičių 3a, aunas.

LY1X — Talucas, Balys — Tunelio 16, Kaunas.

LY1VV — Varnas, Vladas — Gedimino 14, Kaunas.

LY1ZB — Staniškis, Bronius — P. Vileišio g. 6, Kaunas.

Jonas Budrys,
Generalinis Konsulas

1936 m. gruodžio mėn. 2 d.
New York City.

Nervuotas—Jauslus? Stai Greita Pageiba

Kam bati nervuotas ar jauslus? Naujasis NUGA-TONE moksliskai pastiprintas su VITAMINAI A ir D duos skubią pagalbą. Tai tiesioginis vaistas nervuoties audiniams ir veikia kaip pastiprintojas visai nervų sistemai. Nervingumas padaro žmones jausliais ir priklia. Sustiprink savo nervus su nauju NUGA-TONE ir tuoj visi nesmagumai liks užmirštu dalyku. NUGA-TONE neturi blogo skonio. Sudarytas table-čukėse ir lengvas vartoti. Jei ne-būsi patenkintas pasakėsimas, pinigai bus gražinti. Pasiduoda ir garantuotas pas visus vaistininkus. Neatidėliok, įsigyk bonką šiandien. Dabokis padirbimų. Reikalauk tik-rojo NUGA-TONE dabar sustiprin-tą su VITAMINAI A ir D. Nuo užkietėjimo imk UGA-SOL. Tai idealus liucosotogas, 25c ir 50c.

1937

"Draugo" Kalendoriai

JAU GATAVI

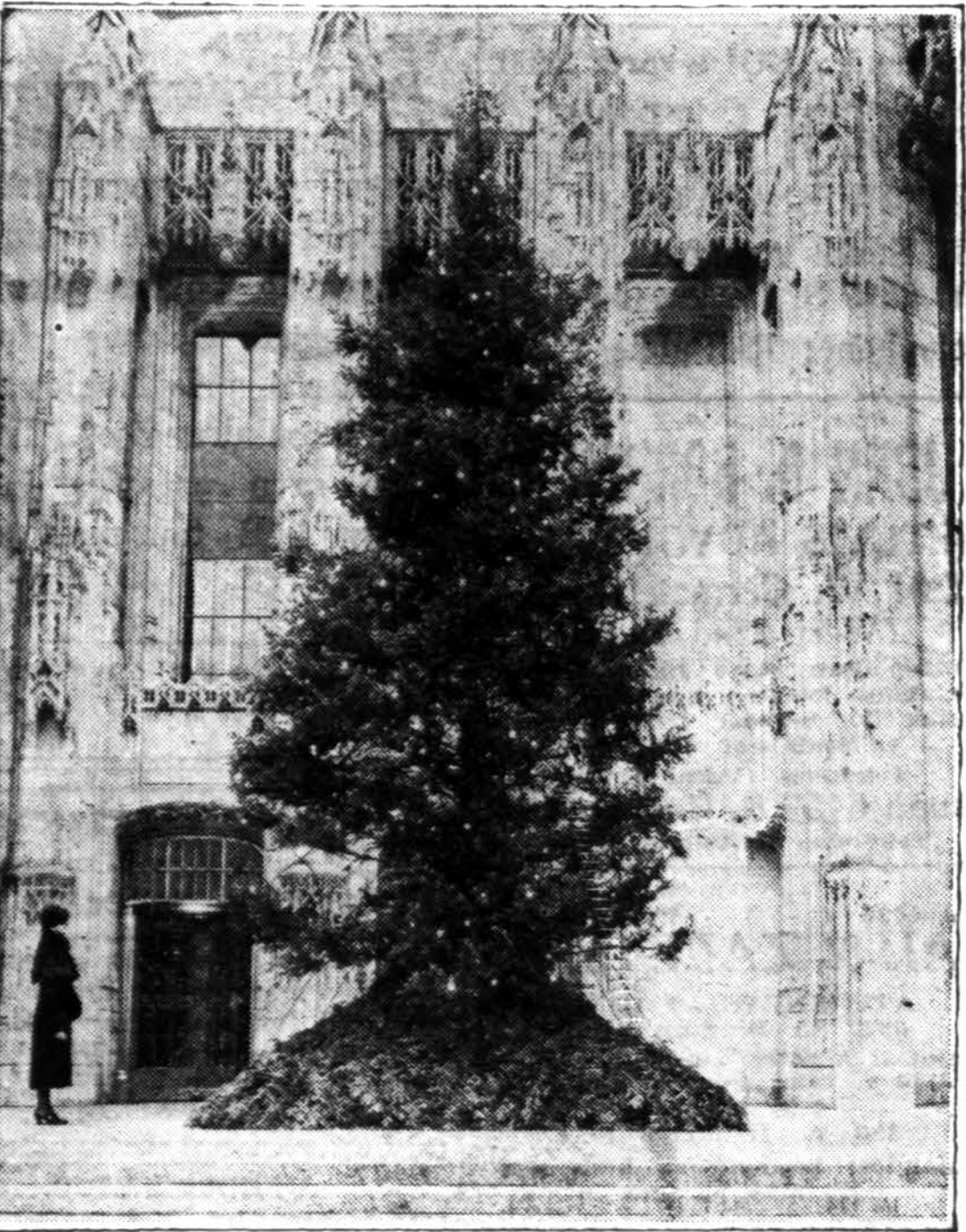
Gražūs lietuviški kalendoriai, su visomis šventėmis. Kiekvienas mėnuo turi skirtingą, gražų paveikslą. Kaina 25c vienas. Per pastą 30c. Imant 15 ar daugiau vienu kar-tu, tik po 15c.

"DRAUGAS"

2334 So. Oakley Avenue
Chicago, Illinois

Dviejų kraštutinių išdavas. Einant didelėms kovoms aplink Madridą, radikalams nenorint jo atiduoti nacionalistams, pastarieji sunkiąją artileriją ir bombomis iš lėktuvų griauja puošnų miestą. Atvaizde parodyta, ką padaro viena bomba paleista iš lėktuvo.

Pasipuošę Kalėdoms, Chicago Tribune rūmai ir įvairiomis šviesomis papuošta eglutė.

BRANGIAI KAINUOS "LITUANICA II" REMONTAS

Pernai rudenį, leit. F. Vaitkus perskridus Atlantą ir atgabenus "Lituanica II" į Kauną, šis lėktuvas Lietuvos vyriausybės buvo nupirkta ir remontui nugabentas į karo aviacijos dirbtuves. Nors iš paviršiaus žiūrint, lėktuvas, kurio F. Vaitkus perskrido Atlanto vandenyną, neatrodė taip smarkiai apdaužytas, bet pradėjus jį remontuoti, pasirodė kur kas daugiau lūžimų nuo smūgių tupiant ir sugadinimų arių mechanikams - motoristams lėktuvą ardant.

Kai kurios dalys reikia išsiųsti iš Amerikos

"Lituanica II" lietuvių sparnai yra dengti specialia lenta klijuote, kuri pagaminta iš Amerikos medžio spruso. Prasidėjus lėktuvo remontui, šio medžio reikėjo išsiųsti iš Amerikos. Taip pat per avariją "Lituanica II" propeleris kiek susilankstė. Panašūs propeleriai, kokį turėjo "Lituanica II" yra užpatentuoti ir jų Europos lėktuvų fabrikai negamina. Tad šis kintamojo žingsnio propeleris buvo siunčiamas į Amerikos Jungtines Valstybes, kad ten lėktuvų fabrikuose jį pataisytų. Lapkričio mėn. viduryje "Lituanica II" propeleris iš Amerikos į Kauną jau prisiųstas ir jis netrukus bus prijungtas prie motoro.

Lėktuvas kitaip atrodys

Kaip gi dabar atrodys "Lituanica II"? Lietuvos karo aviacijos dirbtuvių viršininko priežiūroje "Lituanica II" dabar baigiama remontuoti. Prie jos dirba keliolika darbininkų. Šiuo metu jau baigiamas tikrinti motoras, kuris turės 550 arklio jėgų galimumą. Važioklė, kuri avarijos metu buvo sugadinta, aviacijos dirbtuvėse padaryta nauja ir pritaikinta prie lėktuvo liemens. Bene svarbiausi darbai vyko lėktuvo viduryje. Anksčiau "Lituanica II" viduje buvo didžiuliai benzino tankai. Dabar dauguma jų iš ten yra išimta. Benzino tanko palikvi lėktuvo sparne. Lėktuvo vidus pritaikintas karo reikalingam, ir jau įgavęs visai kitą išvaizdą.

zdą. Viduje įtaisytos keturios vietos keleiviams sėdėti. Kėdės yra taip pritaisytos, kad jas galima prilenkti prie lėktuvo sienų, tad esant reikalui lėktuvą galima panaudoti ir transporto reikalingam. De to, viduje paliekamas radio priimtuvas ir kiti reikalingi aparatai. Taip pat numatyta įtaisyti ir radio siunttuvą. Jis ten bus įrengtas kiek vėliau.

Prieš Naujus Metus bus baigtas remontas

Nors iš lėktuvo vidurį pašalinta nemaža benzino tankų, bet vis dėlto jų palikta tiek, kad "Lituanica II" degamosios medžiagos galės paimti 3,000 kilometrų skaidumui. Lėktuvo spalva palikta

beveik ta pati. Su pilnu pakrovimu dabar "Lituanica II" svers apie 3,000 kilogramų. Lėktuvo remonto darbai bus baigti po 3-4 savaičių. Tuo būdu "Lituanica II" dar prieš Naujus Metus pradės skraidyti Lietuvos padangėse.

Tėvų Marijonų Misijų Maršutas

Pittsburgh, Pa. — (pas kun. Jurgutį) — gruodžio 14 - 20 dd. (Kun. J. Mačiulionis, M. I. C.).

Sugar Notch, Pa. — sausio 25-31 dd. (Kun. J. Mačiulionis, M. I. C.).

Cambridge, Mass. — vasario 8-21 dd. (Kun. J. Mačiulionis, M. I. C.).

New Philadelphia, Pa. — vasar. 22 iki kovo 7 dd. (Kun.

Vienas vaizdų iš Col. W. de Basil's Ballet Russe de Monte Carlo. Baletas bus Chicagoj, Auditorium teatre nuo gruodžio 19 iki Naujų Metų.

Rekomenduojamas Kaipio Skilvio Vaistas

Chicago, Ill. — "Aš vartoju Trinerio Bitterio Vyną visuomet nuo skilvio ligos ar šiaip nevirškinimo ir galu širdingai rekomenduoti visiems. — Mrs. Susanna Pavlus". Nedarykite jokių bandymų su kitais liuosuotojais. Imkite Trinerio Bitterio Vyną, kurs per 45 metus jau yra įrodęs, kad jis yra tinkamiausias vaistas nuo nevirškinimo, gasų, blogo apetito, galvos skaudėjimo, neramaus miego ir panašių negalavimų.

PRASYK SAMPELIO DYKAI
Triner's Bitter Wine Co. 534 S. Wells St., Chicago, Ill.
Prašyk mano sampelio dykai
Vardas _____
Adresas _____

MAGDALENA TAMOLIŪNIENĖ

Mirė gruodžio 8 d., 1936 m., 2 val. ryto, sulaukus apie 6 metų amžiaus. Klo iš Panevėžio apskr., Panevėžio parap. ir miesto. Amerikoj išgyveno 33 metus. Paliko dideliame nuliūdime sūnų kunigą Antaną Tamoliūną, dukterį Kotriną Šabonienę, 7 anūkus ir gimines; o Lietuvoj dukterį Juzefą ir žentą Juozapą Masiulius, 5 anūkus ir gimines.

Kūnas pašarvotas graboriaus S. M. Skudo koplyčioj, 718 W. 18th St.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, gruodžio 12 d. Iš koplyčios 8 val. ryto bus atlydėta Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčioj, kurioj įvyks gedulingos pamaldos už vėlionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Sv. Kazimiero kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus-ges ir pažystamus-as dalyvauti šiose laidotuvėse. Nuliūdę: Sūnus, Duktė, Žentai, Anūkai ir Giminės. Laidotuvių direktorius S. M. Skudas. Tel. MONroe 3377.

J. F. EUDEIKIS
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
YARds 1741-1742
Mūsų RADIO PROGRAMA FIRMADIENIO VAKARAIŠ 9:45 VAL.
W. H. F. C. (1420 kil.) STOTIS

GARY, IND. LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
KELNER — PRUZIN
Geriausias patarnavimas — Moteris patarnauja
Phone 9000 620 W. 15th Ave.

PROFESSOR NOODLE

FEROCEOUS ANIMALS

Dear Professor:-

Of all the savage beasts, they say, the lion leads the universe. I therefore wish you'd tell me, pray, are there no others which are worse?

Little Rollo

My good wife has her own strange view, and so I'll let her answer you—

Prof. Noodle

When lions suffer pain, we're told, there are no beasts which can act worse. Still—when my hubby has a cold—ten lions I would rather nurse!

Mrs. Noodle

J. Mačiulionis, M. I. C.). Providence, R. I. — kovo 1-7 dd.

Waterbury, Conn. — kovo 11-20 dd. (Kun. J. Mačiulionis, M. I. C. ir A. Markū

nas, M. I. C.). Brockton, Mass. — kovo 15-27 dd.

Brooklyn, N. Y. (pas kun. Aleksijūną) kovo 8-16 dd.

VENETIAN MONUMENT CO., INC.

Išdirbėjai aukštesnės rūšies paminklų ir Grabnamių

Didžiausia paminklų dirbtuvė Chicagoj

Suvirš 50 metų prityrimo

Pirkite tiesiai iš dirbtuvės ir taupykite pinigų

Mes atlikome darbą daugeliui žymesnių Chicagoj Lietuvių

527 NORTH WESTERN AVE.

arti Grand Ave.

Telefonas SEEley 6103

Chicago, Illinois

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Nariai Chicagoj, Ciceroj Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
Turime Koplyčias Visose Miesto Dalyse

I. J. Zolp 1646 West 46th Street
Phone BOUlevard 5203

Ezerskis ir Sunus 10734 So. Michigan Ave.
Tel. PULman 5703

P. J. Ridikas 3354 So. Halsted St.
Phone BOUlevard 4089

Lachawicz ir Sunai 2314 West 23rd Place
Phone CANal 2515

J. F. Eudeikis 4605-07 So. Hermitage Ave.
Phone YARds 1741-1742
Skr. — 4447 S. Fairfield Ave.

S. C. Lachawicz 42-44 E. 108th Street
Phone PULman 1270
arba CANal 2515

J. Liulevičius 4348 So. California Ave.
Phone LAfayette 3572

S. P. Mažeika 3319 Lituanica Ave.
Phone YARds 1138

A. Masalskis 3307 Lituanica Ave.
Phone BOUlevard 4139

A. Petkus 1410 So. 49th Ct., Cicero
Phone Cicero 2109

S. M. Skudas 718 West 18th Street
Phone MONroe 3377

VIENŲ METŲ MIRTIES SUKATUVĖS

PETRAS PETRAITIS

Jau sukako vieni metai, kai negailestingai mirtis atskyrė iš mūsų tarpo myliną vyrą ir tėvą.

Netekome savo mylimo vyro ir tėvelio gruodžio 12 d., 1936. Nors laikas tęsiasi, mes jo niekada negalėsime užmiršti. Lai gailestingas Dievas suteikia jam amžiną atilį.

Mes atmindami tą jo liūdną prasišalinimą iš mūsų tarpo, yra užprašytos gedulingos šv. Misijos su eklekzijomis už jo sielą šeštadienį, gruodžio 12 d., Nekalto Prasidėjimo Pan. Šv. Marijos parapijos bažnyčioje, Brighton Parke, 8 val. ryto.

Kviečiame visus gimines, draugus, kaimynus ir pažystamus dalyvauti šiose pamaldose. Nuliūdę: moteris Ona ir vaikai.

KLAIPĖDA. — Laivu į Angliją išsiųsta apie 2 tonos Lietuvos bulvių, kaip pavyzdžiai, į įvairias valstybes. Anglijoje bulvės bus perkrautos smulkiais kroviniais į kitus laivus ir nuvežtos į paskyrimo vietas.

KAUNAS. — Seimo didžiojoje salėje pradėti montavimo darbai įrengti garsiakalbiams, nes dabar, dėl blogos salės akustikos, ne visuomet net stenografoji tegali girdėti, kas iš tribūnos kalbama.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

JUOZAPAS EUDEIKIS
TEVAS
REPublic 8340

FRANCIŠKUS EZERSKIS

Mirė gruodžio 8 d., 1936 m., sulaukus pusės amžiaus. Kilo iš Raseinių apskrėto, Žvingių parap., Balandiškių kaimo.

Amerikoj išgyveno 36 metus. Paliko dideliame nuliūdime brolį Mykolą ir brolienę Marijoną Ezeriskius, jų sūnų, 2 pusbrolius: Mykolą ir Vincėną Šepučius ir jų šeimas, ir gimines; o Lietuvoj 4 brolius ir 3 seseris.

Kūnas pašarvotas 4605 So. Hermitage Ave. Laidotuvės įvyks šeštadienį, gruodžio 12 d. Iš J. F. Eudeikio koplyčios 8:30 val. ryto bus atlydėtas į Sv. Kryžiaus parap. bažnyčioj, kurioj įvyks gedulingos pamaldos už vėlionės sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Sv. Kazimiero kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus-ges ir pažystamus-as dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Brolis, Brolienė, Pusbroliai, ir Giminės. Laidotuvių direktorius J. F. Eudeikis. Tel. YARds 1741.

Mūsų Organizuotoji Veikla

A. L. R. K. Federacijos Apskrities Skyrius

Iš A. L. R. K. Federacijos Chicago's Apskričio Susirinkimo

Sus-mas įvyko (gruodžio 2 susipratimo žvilgsniu, kad, d. Atšros Vartų parap. svet. Pirm. Ig. Sakalas atidarė sus-mą, pakviesdamas gerb. kun. M. Urbonavičių, M. I. C., atkalbėti maldą.

Nutarimus pastarojo posėdžio perskaitė rašt. B. Kazlauskas. Vienbalsiai priimti.

Pranešimai

Pranešimas Feder. apskr. atstovų iš ALRK Labdaryų Są-gos 17 seimo darė O. Nevulytė, B. Kazlauskas ir J. Šliogeris. Pranešta, kad Lab. Są-gos seimas labai gražiai nusisekė, kad visi seimo nutarimai jau tilpo "Drange", kad labdaryų ūkis jau išmokėtas, Są-ga eina prie auginimo fondo prieglaudų statybai, kad pirm negu prieglaudų statyba bus pradėta, seimas nutarė paieškoti tinkamesnės prieglaudoms vietos ir tam išrinkta komisija iš kun. Ig. Albavičiaus, kun. A. Linkaus, adv. J. Grišiaus, arkitek. M. Zaldoko ir red. L. Šimučio.

Pranešimas priimtas.

Dienr. "Drango" jubil. koncertas

Daugiausiai kalbėjo "Drango" red. L. Šimutis ir administratorius kun. M. Urbonavičius, M. I. C. Pranešimais apie pavykusį koncertą visi džiaugiasi. Reikiama širdin-sag ačiū visiems, kurie kuomi nors prisidėjo prie "Drango" koncerto triumfo pasisekimo!

Katalikų Veikimo Kursai

Kursai jau artinasi. Feder. apskr. kursai prasidės po Kalėdų. Prelegentai jau pasiruošę. Kursų vedėjumi ir šimet apsiėmė gerb. kun. M. Urbonavičius, M. I. C. Kolonijos — Fed. skyriai, kurie turės kursus namie — ne Feder. apskrity, pav. Cicero ir Brighton Park, prašomi susisiekti su kun. M. Urbonavičium die-nų suderinimui, kad nesupul-tų kursų dienos su Feder. apskričio kursų dienomis.

Kursai bus svarbūs visiems — seniems ir jauniems. Ypač jaunimui, kuris reikia smoninti Katalikiškąją Akciją.

Kursų dieną paskelbus, visi juos lankysime.

Svečio V. Uždavinio kalba

Svečias, V. V. Są-gos delegatas Amerikoje, V. Uždaviny-s savo turiningoje kalboje plačiai nušvietė Vilniaus lietuvių būklę: kad Vilnius jau dikčiai atvadutas tautinio

Iš Lietuvių Gyvenimo Chicagoj Ir Apylinkėj

Sužavėtas Sasnausko Choro

Siūlo, kad koncerto dalyviai chorą Pagerbtų

Skaitom dienrašty visokius išgyrimus ir pasisekimus dainavime. Tas viskas tiesa. Ma-nau, kad nėra gresnio žodžio pasakymui, kaip tik kad dainavimas buvo geriausias. Tiesa, O. Katkauskaitės dainavimas visus žavėjo.

Lietuvų lakštutės gieda pavasarį, o Amerikoje girdė-jome lapkr. mėnesį. Prisiklau-sius to gražaus balselio jis ir šiandien dar tebeskamba au-syse.

Anna Kaskas apdovanota gėlių buketais. Jos veide ma-tėsi šypsena. Ji liko patenkinta.

Bet man kilo mintis, kuo mes turime patenkinti tą mūsų didžiulį Sasnausko vyrų chorą, kuris taip artistiskai pasirodė Chicago Operos r-muose per "Drango" jubilie-jinį koncertą.

Matėsi, kad nemažai dar-bo buvo įdėta. Ir ne vien dar-bo, bet ir kasto. Mes galime didžiulius turėdami tokį chi-rą. Bet neužtenka gėrėtis, bet turime jį pagerbti. Linksmu-no jis daina "Drango" jubi-liejiniam koncerte tūkstan-čius žmonių. Ar mes būtumėm tokie negirdėliai, kad negalė-tumėm choro tinkamai pager-bti?

Aš nuo savęs skiriu dienos

30 METŲ PRITYRIMAS
Akys egzaminuojamos — akinia' pitaikomi
DR. JOHN SMETANA
OPTOMETRISTAS
1801 S. Ashland Avenue
Valandos: kasdien nuo 9 iki 12; nuo 1:30 iki 8 val. vak.
Tel. CANal 0523

AMERIKOS LIETUVŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI

Office Phone Res. and Office
PROspect 1028 2359 S. Leavitt St.
CANal 0706

DR. J. J. KOWAR
(KOWARSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2403 W. 63rd St., Chicago-Valdyba

Office Hours
2 to 4 and 7 to 9 P. M.
Sunday by Appointment
DR. STRIKOL'S
PHYSICIAN AND SURGEON
4645 So. Ashland Avenue
Ofiso Valandos
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 vak.
Nedėliomis pagal sutartį
Ofiso Telef. BUOlevard 7820
Namų Telef. PROspect 1930
Tel. CANal 6122

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 W. Cermak Road
Valandos: 1—3 ir 7—8
Seredomis ir Nedėl. pagal sutartį
REZIDENCIJA
6631 S. California Ave.
Telefonas REPublic 7868

DR. CHARLES SEGAL
OFISAS
4729 So. Ashland Ave.
2 lubos
CHICAGO, ILL.
Telefonas MIDway 2880
OFISO VALANDOS:
vakaro. Nedėliomis nuo 10 iki 12
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4
val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 v. v.
Nedėliomis nuo 10 iki 12 diena

uždarbi (6 dolerius). Malonu būtų išgirsti daugiau para-mos. Kviečiu ir kitus. Tuo būdu surengtumėm šaunias chorui pagerbtuves. Juozas

Dovanos

BRIDGEPORT. — Visi "Drango" skaitytojai šimet turės tikrą "surpraizą", kai gaus dovanoms "Drango" kalendorių 1937 metams. Visi džiaugsis ir gėrėsis šita do-vana. Tas kalendorius bri-dgeportiečiams bus malonus ypač dėlto, kad to kalendo-rius balandžio mėnesio pus-lapį puošia gražus išpūdin-gas šv. Jurgio paveikslas. Šv. Jurgis — tai bridgeportiečių parapijos globėjas. Minėtas paveikslas atvaizduoja šv. Ju-rį ant širmo žirgo perveria-ntį baisų smaką. Išgelbėtoji karalaitė taipgi yra atvaiz-duota.

Taigi šis kalendorius pri-valo būtina rasti kiekvieno bridgeportiečio namuose. "Drango" skaitytojai prašo-mi pranešti apie šį kalendo-rių savo visiems pažįstamie-ms. Kas tik užsimoka už "Drango" išanksto už 1937 metus, tai gauna kalendorių dovanų. Jei šiaip kas nori tą kalendorių gauti, tai užsimo-ka 25c. Kalendorius gauna-mas "Drango" agentūroje, Gudų krautuvėj, 901 W. 33 st.

Res.: 2456 W. 69 St.
LAfayette 4017
Tel. namų: HEMlock 6286
DR. A. G. RAKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4142 Archer Avenue
Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 P. M.
Res. ofiso val.: 10-12 A. M.
& 8-9 P. M.
Trečiadieniais ir Sekmadieniais pagal sutartį

Res. PROspect 6659
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Rezidencija: 6600 So. Artesian Ave.
VALANDOS: 11 ryto iki 2 popiet
6 iki 8 val. vakaro
Tel. BOUlevard 7042

DR. C. Z. VEZELIS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Val.: nuo 9 ryto iki 8 vakare
Seredoj pagal sutartį
Tel. Ofiso BOUlevard 5913-14
Res. KENwood 5107
DR. A. J. BERTASH
Ofiso val. nuo 1—3; nuo 6:30—8:30
756 West 35th Street

Ofiso Tel. VIRginia 0036
Residence Tel. BEVerly 8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 p. m.
Rezidencija
8939 So. Claremont Ave.
Valandos 9-10 A. M.
Nedėliomis pagal sutartį

DR. MAURICE KAHN
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4631 So. Ashland Ave.
Tel. YARds 0994
Res.: Tel. PLAsa 2400
VALANDOS:
Nuo 10-12 v. ryto; 2-3 ir 7-8 v. vak.
Nedėliomis nuo 10 iki 12 diena

Pranešimai

DIEVO APVAIZDOS PA-RAP. — Dr-stės Susiv. Bro-lių ir Seseų Lietuvių prieš-metinis susirinkimas įvyks gruodžio 13 d., 1 val. po pie-tų, parap. svetainėje. Visi nariai privalo susirinkti, ka-dangi yra daug svarbių rei-kaų aptarti ir valdybą rinkti sekantiems metams. Nariai pasilikę su mokesčiais prašo mi atsilyginti. S. S.

BRIGHTON PARK. — Draugystė Gvard. Pirmą Div. Šv. Kazimiero Karalaičio lai-kys priešmetinį susirinkimą gruodžio 13 d., parapijos mo-kyklos kambary, 1 valandą po pietų. Visi nariai kviečia-mi laiku susirinkti, nes yra keli svarbūs reikalai aptarti. Be to, bus renkama nauja valdyba 1937 m. Valdyba

Garfield Park Lietuvių vy-rų ir moterų pašelpinio klū-bo priešmetinis susirinkimas įvyks sekmadienį, gruodžio 13 d., Lawler Hall, 3929 W. Madison st., 1 val. po pietų.

DR. P. ATKOČIŪNAS
DANTISTAS
1446 So. 49th Ct., Cicero, Ill.
Uturn., Ktv. ir Pėtn. 10—9 val. v.
3147 So. Halsted St., Chicago
Paned., Sered. ir Subat. nuo 2—9 v.
Tel. Calumet 5974 Ofiso valandos
9 ryte iki 8 vakare
išskiriant sek-madienius ir trečiadienius.

DR. A. P. STULGA
DANTŲ GYDYTOJAS
3259 So. Halsted Street
CHICAGO, ILL.
Res. 6924 So. Talman Ave.
Res. Tel. GROvehill 0617
Office Tel. HEMlock 4848

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 W. Marquette Road
Val.: 2-4 ir 7-9 val. vakare
Ktv. ir Nedėliomis susitarus
Tel. CANal 2345

DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2158 W. Cermak Road
Val. 2-4 ir 7-9 vak.
Ketvergiais pagal sutartį
2305 So. Leavitt St.
Tel. CANal 0402

DR. A. J. MANIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIRginia 1116 4070 Archer Ave.
Valandos: 1-3 popiet ir 7-8:30 vakare
REZIDENCIJA
LAfayette 3051 2519 W. 43rd St.
Valandos: 9-10 ryto ir 5-6 vak.
Trečiadieniais ir Sekmadieniais pagal sutartį

Residence
6609 S. Artesian Ave.
PROspect 3403
DR. A. J. SHIMKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS
3156 W. 59th St.
HEMlock 5998
VALANDOS:
2-4 popiet — 7-9 vakare
Trečiadieniais ir Sekmadieniais pagal sutartį

Telephone HEMlock 2061
DR. JOSEPH KELLA
DENTISTAS
6558 South Western Avenue
Valandos:
Nuo 9 ryte iki 8 vakare
Sekmadieniais ir šventadieniais pagal susitarimą

Gruodžio 16 d. Chicago majoro Kelly pastangomis Chicago stadiume ruošiamas įdomus spektaklis Chicago's Own X-mas Fund naudai. Norima kuodaugiausiai iš to fondo aprūpinti Kalėdoms vargšų vaikų šiltais drabužiais, apavu ir dovanėlėmis. Spektaklio progra-moj be kitų dalyvaus ir šios trys artistės iš Ziegfield grupės, kuri dabar lošia Palace teatre.

Kiekvieno nario atsilankymas būtina reikalingas, nes yra daug svarbių reikalų svarsty-ti. Bus priimti konstitucijos pataisymui paragrafai ir ren-kama valdyba ateinantiesiems metams. Rašt.

LIETUVIAI ADVOKATAI
Telephone: BOUlevard 2800
JOSEPH J. GRISH
LIETUVIS ADVOKATAS
4631 South Ashland Avenue
Res. 6515 S. Rockwell Street
Telephone: REPublic 9723

JOHN B. BORDEN
LIETUVIS ADVOKATAS
2201 W. Cermak Road
(West 22nd St.)
Metropolitan State Bank name
Valandos kasdien nuo 9 iki 6
Panedėlio. Seredos ir Pėtnryčios
vakarais nuo 6 iki 9
Telefonas CANal 1175
Namai: 6459 S. Rockwell St.
Telefonas REPublic 9600

State 4690 Prospect 1017
KAL & ZARETSKY
ATTORNEYS AT LAW
6322 So. Western Ave.
Valandos: kasdien nuo 3:30 po piet
iki 8:30 v. vak. Subatoj nuo 12 iki
2:00 vakare
188 W. Randolph St.
Valandos: kasdien nuo 9:00 ryto
iki 3:00 po piet.

CLEMENT J. PAZNOKAS
LIETUVIS ADVOKATAS
ATTORNEY AT LAW
10707 So. Michigan Ave.
CHICAGO
Telephone PULman 1293

CLEMENT J. SVOLOW
LIETUVIS ADVOKATAS
33 North La Salle Street
Chicago
Telephone Central 1840
Vakarais ir Šeštadieniais
6322 So. Western Avenue
PROspect 1012

Lietuviai Futbolininkai

WATERBURY, CONN. — Crosby High School football ratelį šimet sudaro beveik išimtinai lietuviai. Tą patį galima sakyti ir apie New Britain High School ratelį. Lietuviai smarkūs sporte. Ir vsur jų pilna.

Pav., Hartforde apdraudų ofisuose daugelis lietuvių ir lietuvių turi gerus darbus. Lietuviai visuomet gražiai pa-sirodo. Tik būkime vieningi. Kiekvienas lietuvis turėtų priklausyti prie kokios nors lietuviškos draugijos. Turėtų remti savo parapiją ir t.t. Turėtų būti tautiniai susi-pratę.

GARSINKITĖS "DRAUGE"

CLASSIFIED

BUČERNĖS PARDAVIMUI
Gerai einanti bučernės biznis. Dar-binininkų angventoj apylinkėj. 5 kambarių fletas užpakaly. Savini-nikas apleidžia miestą. Pigiai paleis greitai pardavimui. 1437 So. Pu-laski Rd. ROCKwell 8514.

UPHOLSTERING
Rakandų Taisyimas
Pervilkimas, baldų taisyimas, per-maliavojimas, išvalymas. Darbas ga-rantuojamas. Apkainavimas dykai. Zemiausios kainos mieste. Superior Upholstering Co., 327 So. Kedzie Ave., NEVada 7717.

ANGLY SANDĖLIAI
ANGLYS ANGLYS!
AUGSTOS RUSIES NORTHERN ILLINOIS ANGLYS
Mine Run \$5.75
Lump or Egg 6.00
Screenings 4.75
Pašaukite dieną ar naktį
Telefonas KEDzie 3882.

JOKIŲ SUODŽIŲ RANGE OIL
Silver Flash
Vandens Baltumo — Nesmirda — Švariai Dega — Lygus
PRODUKTAS DIDŽIAUSIO FUEL OIL RAFINIRUOTOJO
ŠIOJ TERRITORIJ
Mes greitai pristatome ir garantuojame pilną miarą su City Sealer
apžūrėtai, salkuotais trokais.
KUOMET REIKIA ALIEJAUS PĖCIAMS ŠAUKITE
CANal 2020
TRIANGLE OIL COMPANY
2430 West 26th St., Chicago, Ill.
KURU ALIEJAI VISOKIEMS SILDYTVAMS
PETER BALSITIS, Manager

DR. EDWARD HERMAN
KOJŲ SPECIALISTAS
Flat feet, arthritis, reumatikas, ulceriai ir kitos kojų ligos gydamos.
Egzaminacija ir pasitarimas dykai.
Ofisas; 3601 Belmont Avenue
CHICAGO
Telefonas; JUNiper 1542
Valandos: 10 ryto iki 8:30 vakare